

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора Борзих Олександра Володимировича на дисертаційну роботу Сергієнко Руслана Олексійовича «Профілактика, діагностика та лікування остеоартрозу плечового суглоба», що представлена на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.01.21-травматологія та ортопедія

1. Актуальність теми. Дисертація Сергієнко Р.О., що виносить на захист, присвячена актуальному питанню ортопедії та травматології – лікуванню хворих з остеоартрозом. Крім того, в роботі приділяється детальна увага методам діагностики захворювання, профілактиці та реабілітації. Медико-соціальне значення втрати функції верхньої кінцівки щодо самообслуговування, вимагає диференційованого підходу її відновлення, удосконалення та розробки нових підходів до лікування остеоартрозу плечового суглоба, в залежності від вірогідних чинників його виникнення. Своєчасна діагностика та адекватна профілактика даного захворювання виступає гарантом збереження якості життя пацієнта та умовою, що дозволить призупинити прогресування процесу. Обґрунтованою стає, водночас, й потреба в об'єктивній оцінці артроскопічних, рентгенологічних та МРТ-резонансних критеріїв для моніторингу та виявлення причин виникнення та прогресування процесу з визначенням найбільш уражених ділянок хряща.

Таким чином, дане клініко-експериментальне дослідження, що присвячено питанням профілактики, діагностики та лікування остеоартрозу плечового суглоба є нагальною потребою сьогодення і актуальність його беззаперечна.

2. Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Дисертаційна робота виконана в порядку власної ініціативи.

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Хотілось би виділити вагомість експериментальної частини дослідження, а саме – вплив привідної контрактури плечового суглоба на структурні порушення суглобової поверхні голівки плечової кістки, западини лопатки та

проліферативні зміни капсули суглоба. Крім того, дуже важливою для розуміння процесу та подальшої тактики лікування хворого є розробка класифікації ранніх проявів остеоартрозу плеча, що ґрунтується на основі аналізу артроскопічних, рентгенологічних та МРТ-резонансних критеріїв. Крім того, виявлені несприятливі прогностичні фактори розвитку ротаторної артропатії, прогресування ураження ділянок хряща та деконфігурації суглобової щілини, що має значення для профілактики прогресування остеоартрозу. Вперше встановлено, що розриви ротаторної манжети є найбільш артрозогенним фактором серед усієї м'якотканинної патології плечового суглоба, що є важливим для розуміння, що якщо своєчасно перервати патологічний процес на ранніх стадіях, тим самим можливо зупинити або відтермінувати розвиток остеоартрозу. Внесені вагомі відомості щодо післятравматичних остеоартрозів, та їх найчастіших причин розвитку.

4. Практичне значення результатів дослідження.

Найважливіше практичне значення полягає в розробці патогенетично обґрунтованих діагностичних і лікувальних алгоритмів та запропонуванні системи активної профілактики остеоартрозу плечового суглобу, що дозволило покращити результати лікування хворих з даною патологією, а саме - знизити тривалість та частоту виникнення випадків стійкої непрацездатності.

5. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків та рекомендацій, що виносяться на захист. Робота ґрунтується на експерименті та клінічній частині. В матеріали покладено аналіз результатів клінічного, рентгенологічного, ультрасонографічного обстежень, магнітно-резонансної томографії, результатів експериментальних досліджень та лікування 1362 тематичних хворих, які були розподілені на 2 групи з підгрупами. Кількість клінічного матеріалу достатня для отримання статистично достовірних результатів, що підтверджено методами статистичного аналізу.

Дисертація без списку використаних джерел та додатків викладена на 393 сторінках машинопису і складається із вступу, 7 розділів, висновків та практичних рекомендацій. Ілюстрована 261 рисунками і 41 таблицею.

Список використаних літературних джерел містить 248 джерел, із яких 218 латиницею. У вступі проаналізована актуальність теми, викладена мета роботи. Задачі дослідження відповідають поставленій меті.

У розділі 1 представлений сучасний стан проблеми остеоартрозу плечового суглоба та проаналізовані існуючі методи профілактики, діагностики та лікування даного стану.

У розділі 2 (матеріали та методи), наведені загальна характеристика хворих, клінічних обстежень і методів променевої діагностики, статистичного та експериментального досліджень.

У розділі 3 детально представлені результати експериментального дослідження на мурчаках, в умовах моделювання привідної контрактури плечового суглоба. Висвітлені результати гістологічного, морфометричного досліджень та скануючої електронної мікроскопії, які дозволили розширити відомості про патогенез остеоартрозу плеча.

У розділі 4 представлений аналіз особливостей променевої діагностики остеоартрозу плечового суглоба на різних стадіях, виявлені фактори ризику та прогресування захворювання. На основі аналізу даних розроблена класифікація рентгенологічних та магніторезонансних критеріїв остеоартрозу плеча, яка була затверджена на пленумі ортопедів-травматологів. Вона дозволяє більш чітко розуміти ступінь структурно-функціональних порушень у плечовому суглобі та визначити групу ризику розвитку остеоартрозу.

У розділі 5 розглядаються фактори ризику виникнення вторинних артрозів плечового суглоба та методи профілактики їх розвитку (як консервативні, так і оперативні)

У розділі 6 представлені концептуальні підходи до ендопротезування плечового суглоба при остеоартрозі, а саме - технічні нюанси встановлення різних типів протезів з врахуванням анатомічних особливостей плечового суглобу, розглянуті результати та складні випадки.

Розділ 7 присвячений реабілітації хворих на остеоартроз плечового суглоба. В розділі представлені розроблені програми відновлення в залежності від уражених структур та виду оперативного втручання, що має важливе

значення для повноцінного повернення пацієнтів до повсякденної та професійної діяльності.

Результати дослідження викладені в 15 висновках, які відображають зміст завдань даної дисертаційної роботи.

При проведенні досліджень та для аналізу отриманих результатів автор застосував сучасні інформативні методики. Отримані дані статистично оброблені. Об'єм досліджень достатній, наукові положення дисертації виходять зі змісту роботи та відповідають поставленим завданням, робота є важливою для науки та практичної охорони здоров'я.

6. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях. За матеріалами дисертаційного дослідження опубліковано 43 наукових робіт, з них 25 – наукові статті, що опубліковані в наукових фахових виданнях, рекомендованих ДАК України, а також у виданнях, що входять до наукометричних баз; 17 – тез доповідей, що опубліковані у збірках матеріалів українських та міжнародних науково-практичних конференцій. Видана одна монографія. Отримано один патент України на корисну модель.

7. Зауваження до дисертаційної роботи.

1. Обсяг дисертаційної роботи перевищує норми основного тексту 11-13 авторських аркушів, відповідно до вимог, установлених МОН.

8. Дискусійні питання.

1. Чим Ви пояснюєте сильну кореляційну залежність між тяжкістю контрактури та вираженістю проявів остеоартрозу плечового суглоба саме у пацієнтів, які лікувались оперативно, тоді як хворі, що лікувались консервативно, не мали такої залежності?

9. Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертаційна робота Сергієнко Руслана Олексійовича «Профілактика, діагностика та лікування остеоартрозу плечового суглоба», виконана особисто, є завершеним науковим дослідженням з актуальної проблеми травматології та ортопедії, у якому на значному клінічному матеріалі з використанням сучасної діагностичної техніки та експерименту отримані нові науково обґрунтовані результати, що забезпечують розв'язання значної проблеми - лікування хворих з остеоартрозом

плечового суглоба на основі патогенетично обґрунтованого підходу до профілактики та діагностики патології.

Опубліковані за темою дисертації наукові праці відображають результати досліджень. Зауваження не принципове, не знижує цінність отриманих результатів дослідження.

Дисертаційна робота «Профілактика, діагностика та лікування остеоартрозу плечового суглоба» за актуальністю, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням відповідає діючим вимогам нормативних документів щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук, згідно «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор, Сергієнко Руслан Олексійович заслуговує присудження наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.01.21-травматологія та ортопедія.

Офіційний опонент

Лікар ортопед-травматолог

Національного військово-медичного
клінічного центру «ГВКГ» МО України

д. мед. наук, професор

Борзих О.В

Підпис Борзих О.В
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу персоналу (та строевого)
полковник О. Кузнецов

